

บทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัวในการคุ้มครองเด็ก

จากการทบทวนกรณีศึกษาโดยบุคคลในครอบครัว

นายปริญญา ฐิตินนตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

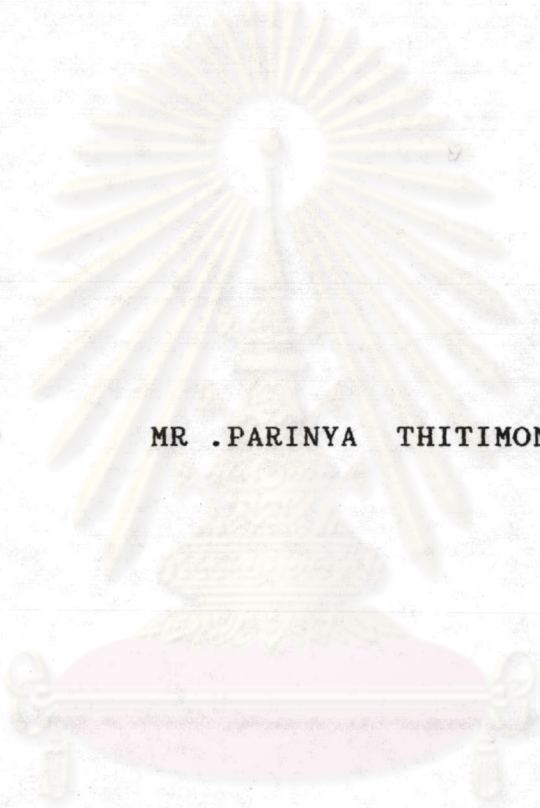
ISBN 974-632-290-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16663998

THE ROLE OF JUVENILE AND FAMILY COURT

IN CHILD ABUSE CASE

MR .PARINYA THITIMONTREE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the requirements

For the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulaongkorn University

1995

ISBN 974-632-290-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทศาลเยาวชนและครอบครัวในการคุ้มครองเด็กจากการ
การุณกรรมโดยบุคคลในครอบครัว

โดย

นายปริญญา ฐิติมนตรี

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

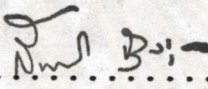
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

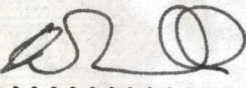
อาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์

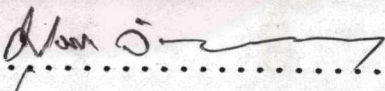

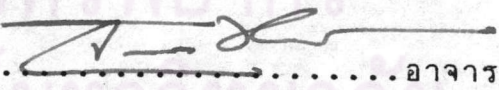
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

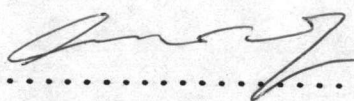

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพชรศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังสุวรรณ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์)

ปริญญานิพนธ์ : บทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัวในการคุ้มครองเด็กจากการ
ทารุณกรรมโดยบุคคลในครอบครัว (THE ROLE OF JUVENILE AND FAMILY COURT IN
CHILD ABUSE CASE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.มรุธา วัฒนะชีวะกุล , อ.ที่ปรึกษาร่วม
อ.ดร.จิรนิติ ทะวานนท์, 113 หน้า. ISBN 974-632-290-7

คดีทารุณกรรมเด็กโดยบุคคลในครอบครัว เด็กผู้เป็นเหยื่อและผู้กระทำการทารุณกรรมเด็ก
ต่างมีหน้าที่และความผูกพันกันตามกฎหมายในฐานะของบิดามารดาที่บุตร นอกจากนี้ บิดามารดาผู้
กระทำการทารุณกรรมเด็ก มักกระทำโดยมีเหตุจูงใจอย่างอื่น ที่มักจะมีใช้เหตุผลประสงค้มุ่งปกป้องร้ายต่อ
เด็กโดยตรง คดีทารุณกรรมเด็กโดยบุคคลในครอบครัว จึงเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะคดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาถึงแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก ทั้งแนวคิดทางสังคม และแนว
คิดทางกฎหมายในการแทรกแซงสถาบันครอบครัว เพื่อคุ้มครองเด็ก โดยศึกษาเปรียบเทียบกฎหมาย
สาร บัญญัติและกฎหมายวิธีสบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กของศาลเยาวชนและครอบครัวไทย
กับศาลคดีเด็กและเยาวชนต่างประเทศ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้พบว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวไทยใน
ปัจจุบัน ให้การคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรมบนพื้นฐานที่ว่า บิดามารดาจะเป็นผู้กระทำในสิ่งที่เป็
ประโยชน์ที่ดีที่สุดต่อเด็ก ศาลมีอำนาจคุ้มครองเด็กได้ภายในขอบเขตของความบกพร่องในการใช้
อำนาจปกครองของผู้ใช้อำนาจปกครอง และจะต้องได้รับความยินยอมจากบิดาหรือมารดา โดยมี
คำฟ้องเสียก่อน ในขณะที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนต่างประเทศ ให้การคุ้มครองเด็กบนพื้นฐานที่ว่า
ลักษณะของตัวเด็กนั้นเองจะเป็นตัวกำหนดว่า เด็กควรได้รับความคุ้มครองจากรัฐและศาล เพื่อให้มี
สวัสดิภาพและการดำรงชีพที่เหมาะสมแก่วัยและความจำเป็น ศาลคดีเด็กและเยาวชนจึงมีขอบเขต
อำนาจในการคุ้มครองเด็กที่กว้างขวางกว่า และสามารถให้การคุ้มครองเด็กได้โดยไม่ต้องอาศัย
ความยินยอมของบิดามารดาแต่ประการใด

วิทยานิพนธ์นี้ได้สรุปและเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมของศาลเยาวชนและครอบครัว
ในการคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรมโดยบุคคลในครอบครัวว่าสมควรมีบทบาทเชิงรุกเพิ่มขึ้น โดยมี
องค์กรของรัฐและเอกชนช่วยสนับสนุน และสมควรมีอำนาจสั่งการหลายรูปแบบ เพื่อคุ้มครองประโยชน์
ของเด็กได้เหมาะสมตามสภาพปัญหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติศ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C370330 : MAJOR LAW

KEY WORD: ROLE OF JUVENILE AND FAMILY COURT/CHILD ABUSE:

THE ROLE OF JUVENILE AND FAMILY COURT IN CHILD ABUSE CASE. THESIS

ADVISOR: ASST.PROF MURATHA WATTHANACHEVAKUN

113 PP. ISBN 974-632-290-7

This research studies the social concept of the child's protection and the legal concept to intervent the family for child's protection by comparing the procedure law of the Juvenile and Family Court and the foreign Juvenile Court. The studies show the different basis concept in child abuse protection and the authority of the Juvenile and Family Court and the Juvenile Court. This thesis finds that the basis concept and the authority of the Juvenile and Family Court is not compactible with the specialization of the child abuse case. Child abuse case is a specific case because of the abuser is the parent or guardian of the child.

This thesis concluded and recommended appropriate procedure ways for the Juvenile and Family Court in child abuse case. The court should play an more aggressive role which needed support from public and private organization. Also, the court should have power to deliver several type of order in order to provide suitable protection to the child in specific case

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอพระคุณท่าน
อาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล เป็น
อย่างสูงที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และให้คำชี้แนะต่าง ๆ จนทำให้การจัดทำ
วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบ
บูชาพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้กรุณาส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เขียนได้มีโอกาสศึกษา
ในระดับมหาบัณฑิต และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้การสนับสนุนผู้เขียนมาโดยตลอด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย..	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.	จ
กิตติกรรมประกาศ....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
ทฤษฎี แนวคิด และสมมุติฐานของการศึกษา.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	8
วิธีการศึกษา.....	8
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา.....	8
บทที่ 2 การทารุณกรรมเด็กโดยบุคคลในครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับ การคุ้มครองเด็ก และบทบาทของศาลในการคุ้มครองเด็ก จากการทารุณกรรมโดยบุคคลในครอบครัว.....	10
การทารุณกรรมเด็กโดยบุคคลในครอบครัว.....	10
1. ความหมายของคำว่า "การทารุณกรรมเด็กโดยบุคคล ในครอบครัว (Child abuse)".....	10.
2. ลักษณะการกระทำทารุณกรรมเด็ก (Type of child abuse).....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก.....	16
1. แนวคิดทางสังคมในการปฏิบัติต่อเด็ก.....	16

	หน้า
2. แนวคิดทางกฎหมาย ในการแทรกแซงสถาบันครอบครัว	
เพื่อคุ้มครองเด็ก.....	17
2.1 แนวความคิด police power.....	17
2.2 แนวความคิด parens patriae.....	18
บทบาทของรัฐในการคุ้มครองเด็กจากการทารุณกรรมโดยบุคคลในครอบครัว	20
 บทที่ 3	
บทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัวไทย ในการคุ้มครองเด็กจากการทารุณกรรมโดยบุคคลในครอบครัว.....	23
อำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว.....	23
กระบวนการพิจารณาและอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว.....	24
1 การนัดตีมาสู่ศาล.....	24
2 กรอบระยะเวลาในการกำหนดวันนั่งพิจารณา.....	25
3 พยานหลักฐาน และการสืบพยานหลักฐาน.....	26
4 อำนาจศาลในการมีคำพิพากษาและคำสั่ง.....	28
5 การกำกับและควบคุมให้เป็นไปตามคำสั่งศาล.....	30
6 องค์กรที่สนับสนุนศาล.....	31
 บทที่ 4	
บทบาทของศาลต่างประเทศ ในการคุ้มครองเด็กจากการทารุณกรรมโดยบุคคลในครอบครัว.....	36
บทบาทของศาลครอบครัว.....	36
1 ประเทศญี่ปุ่น.....	36
2 ประเทศออสเตรเลีย.....	40

	หน้า
บทบาทของศาลคดีเด็กและเยาวชน.....	39
1 ประเทศอังกฤษ.....	43
2 ประเทศเยอรมัน.....	45
3 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	46
3.1 อำนาจหน้าที่ของศาลคดีเด็กและเยาวชน.....	46
3.2 กระบวนการพิจารณาและอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชน.....	49
3.2.1. การนำคดีมาสู่ศาล.....	49
3.2.2. กรอบระยะเวลาในการกำหนดวันนั่งพิจารณา.....	51
3.2.3. พยานหลักฐานและการสืบพยานหลักฐาน.....	52
3.2.4. อำนาจศาลในการมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง.....	53
3.2.5. การกำกับและควบคุมให้เป็นไปตามคำสั่งศาล.....	57
3.2.6. องค์กรที่สนับสนุนศาล.....	57

บทที่ 5	การเปรียบเทียบบทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัวไทย	
	กับศาลคดีเด็กและเยาวชนต่างประเทศ ในการคุ้มครองเด็ก	
	จากการทารุณกรรมโดยบุคคลในครอบครัว.....	61
	ขอบเขตอำนาจศาล.....	61
	การนำคดีมาสู่ศาล.....	63
	กรอบ ระยะเวลาในการกำหนดวันนั่งพิจารณา.....	64
	พยานหลักฐาน และการสืบพยานหลักฐาน.....	65
	อำนาจศาลในการมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง.....	70
	การกำกับและควบคุมให้เป็นไปตามคำสั่งศาล.....	73
	องค์กรที่สนับสนุนศาล.....	74
	โครงสร้างของวิธีพิจารณาและอำนาจของเจ้าพนักงาน.....	76

	หน้า
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	77
รายการอ้างอิง.....	82
ภาคผนวก.....	85
ประวัติผู้เขียน.....	113

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย